

Badanie raportowania zrównoważonego rozwoju

Sprawozdawczość w dobie nowych przepisów

Spis Treści

1.	Wprowadzenie	3
2.	Używane skróty	4
3.	Małe kroki prowadzą do dużych zmian	5
4.	Podsumowanie	6
6.	Globalne trendy	8
7.	SDG	16
8.	ESG	21
9.	Ryzyko klimatyczne i różnorodność biologiczna	26
10.	Metodyka	29

Wprowadzenie

Pierwsza polska edycja *Badania raportowania zrównoważonego rozwoju* powstała w oparciu o przygotowany już po raz dwunasty raport *KPMG Global Survey of Sustainability Reporting 2022*, który jest publikowany od 1993 roku. Tegoroczne wydanie bazuje na analizie raportowania finansowego, niefinansowego oraz ujawnień na stronach internetowych 5 800 spółek z 58 krajów i zawiera szereg nowych zagadnień, takich jak stosowanie analizy istotności kwestii ESG oraz raportowanie kwestii społecznych i związanych z ładem korporacyjnym.

Przez ostatnie dwie dekady raportowanie przez spółki zagadnień zrównoważonego rozwoju było w dużej mierze dobrowolne i nieujednolicone, co powodowało trudności w porównywaniu informacji prezentowanych przez poszczególne podmioty. Obecnie znajdujemy się u progu wprowadzenia obowiązkowego i ustandaryzowanego raportowania w tej sferze przez szerokie grono przedsiębiorstw. Można oczekiwać gwałtownych zmian w podejściu do raportowania tematów i wskaźników ESG, a także ich uwzględniania w strategiach biznesowych przedsiębiorstw.

Od 2019 roku uzupełniona NFRD (Non-Financial Reporting Directive) wprowadziła obowiązek raportowania niefinansowego, w tym wpływu na klimat przez największe spółki (zatrudniające więcej niż 500 pracowników), jednak nie ujednociliła sprawozdawczości niefinansowej.

28 listopada 2022 roku Rada Unii Europejskiej przyjęła CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), która stopniowo zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2024 roku. Na jej mocy przedsiębiorstwa będą zobligowane do sporządzania raportów zgodnie z nowymi, ujednoliconymi szablonami, zawierającymi między innymi ujawnienia w zakresie szans i ryzyk klimatycznych oraz zgodności prowadzonej działalności z Taksonomią UE. Zakres podmiotowy obowiązywania dyrektywy będzie rozszerzany w kolejnych latach.

Wymagane przez CSRD raportowanie szans i ryzyk klimatycznych, uwzględnienia kwestii środowiskowych w strategii biznesowej, pomiary ryzyka oraz wskaźników i mierników realizacji celów będzie w dużej mierze zbieżne z rekomendacjami TCFD (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures). Z naszego badania wynika, że w Polsce tylko co piąta firma uwzględniła obecnie wytyczne TCFD, czyli o 12 p.p. mniej niż globalnie w grupie N100 (po sto największych przedsiębiorstw z 58 krajów). Można się spodziewać, że dostosowanie do raportowania na poziomie szczegółowości oczekiwanym przez CSRD będzie wymagać od polskich przedsiębiorstw szeregu zmian na poziomie strategicznym, procesowym oraz przyjętych rozwiązań metodologicznych, systemowych i narzędziowych.

Globalna gospodarka zmaga się aktualnie ze złożonymi problemami związanymi ze zmianami

klimatu oraz napiętą sytuacją geopolityczną, dlatego adresowanie zagadnień związanych z ESG staje się bardziej istotne niż kiedykolwiek w kontekście rozwoju przedsiębiorstw i utrzymania pozycji na rynku.

Przedstawiona przez nas perspektywa może okazać się przydatna nie tylko dla przedsiębiorstw sporządzających sprawozdania niefinansowe, ale także dla inwestorów, zarządzających funduszami czy agencji ratingowych, które to podmioty przykładają coraz większą wagę do znaczenia czynników ESG i kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem w przeprowadzanych ocenach ryzyka oraz analizach działalności danego przedsiębiorstwa.

Życzymy ciekawej lektury.

Iwona Galbierz-Sztrauch

Partner, Lider Usług Doradczych dla Sektora Finansowego, Lider ESG, KPMG w Polsce

Używane skróty

CSRD*:

Corporate Sustainability Reporting Directive

GRI:

Globalna Inicjatywa Sprawozdawcza

IPCC:

Międzynarodowy Zespół ds. zmian klimatu

ISSB:

Międzynarodowa Rada Standardów Zrównoważonego Rozwoju

N100:

Globalna próba 5 800 firm, po 100 największych przedsiębiorstwach z 58 państw, terytoriów i jurysdykcji na świecie.

SASB:

Rada Standardów Rachunkowości Zrównoważonego Rozwoju

SDG:

Cele Zrównoważonego Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych

SFDR:

Rozporządzenie mające na celu osiągnięcie większej przejrzystości w odniesieniu do sposobu analizowania ryzyk dla zrównoważonego rozwoju

TCFD:

Grupa zadaniowa ds. ujawniania informacji finansowych związanych z klimatem

TMT:

technologie, media, komunikacja

USSEC:

A amerykańska Komisja Giełdy i Papierów Wartościowych

*

CSRD została przyjęta przez Radę Unii Europejskiej 28 listopada 2022 roku. Dyspozycja wejdzie w życie po upływie 20 dni od daty publikacji. Państwa członkowskie będą miały 18 miesięcy na transpozycję wytycznych do przepisów krajowych.

Etapy wprowadzania:

- **od 1 stycznia 2024 roku**
(raport za 2024 rok, publikowany w 2025 roku) obejmie spółki w tej chwili podlegające dyrektywie w sprawie sprawozdawczości niefinansowej (NFRD) oraz polskiej Ustawie o Rachunkowości, czyli duże spółki, będące jednostkami zainteresowania publicznego, zatrudniające powyżej 500 pracowników i spełniające jeden z dwóch warunków finansowych: 85 mln zł sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego lub 170 mln zł przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy;
- **od 1 stycznia 2025 roku**
(raport za 2025 rok, publikowany w 2026 roku) pozostałe duże spółki podlegające CSRD, czyli duże przedsiębiorstwa spełniające dowolne dwa z trzech kryteriów:
 - 1) zatrudnienie ponad 250 pracowników,
 - 2) przychody netto ponad 40 mln euro,
 - 3) suma bilansowa ponad 20 mln euro;
- **od 1 stycznia 2026 roku**
(raport za 2026 rok, publikowany w 2027 roku) MŚP notowane na giełdzie.

Małe kroki prowadzą do dużych zmian

Wydarzenia które miały miejsce w ciągu ostatnich dwóch lat, takie jak raport IPCC *Code Red*, pandemia COVID-19, czy inwazja wojsk rosyjskich na Ukrainę, wywołały silne reakcje społeczne i wymusiły na przedsiębiorstwach zajęcie odpowiedzialnego stanowiska, m.in. obligując je do większej transparentności działań.

Organy regulacyjne i organizacje non-profit ustanawiające standardy globalne, podjęły znaczące działania w zakresie ujawniania informacji niefinansowych.

Badanie KPMG pokazuje, że w ciągu ostatnich trzech dekad, raportowanie zrównoważonego rozwoju stało się akceptowalną formą jawności i przejrzystości dla wielu dużych firm. Dzięki zwiększonej transparentności

ujawnianych informacji, rośnie odpowiedzialność za poszczególne działania, takie jak: redukcja emisji CO₂, powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej czy zmniejszanie nierówności społecznych.

W ostatnim czasie tempo raportowania nieco zwolniło, a nacisk kładziony jest na ocenę inwestycji niezbędnych do ograniczenia ryzyka i wykorzystania bieżących możliwości.

(Harmonogram ten ma na celu przedstawienie przykładowych zmian w zakresie ujawniania informacji niefinansowych. Nie ma na celu zapewnienia pełnego ani kompleksowego obrazu.)

Podsumowanie

N100

79%
największych
firm z 58 krajów
świata

raportuje
dane dotyczące
zrównoważonego
rozwoju

71%
firm z grupy N100 ustala
cele redukcji CO₂

Polska

Ponad połowa największych firm w Polsce
**przygotowuje osobny, dedykowany
tematyce ESG/CSR/zrównoważonego
rozwoju raport**

Blisko jedna piąta
badanych firm
uwzględnia
kwestie ESG
w swoim raporcie
rocznym

**Tylko 15% firm
wyznacza osobę
w zarządzie**

odpowiedzialną
za zrównoważony
rozwój

Co dziesiąta badana
firma w Polsce potwierdza

**formalnie dane
publikowane w raporcie**

Polska

29% badanych firm odnosi się w swoich raportach do

Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ

Jedna na pięć firm w Polsce: uwzględnia **rekomendacje TCFD**

Niemal co trzecia badana firma wskazuje

utratę różnorodności biologicznej jako ryzyko biznesowe

Standard raportowania opracowany przez GRI

jest najczęściej wykorzystywanym standardem-korzysta z niego 45% największych firm w Polsce

Z 33% w 2020 roku do 44% w 2022 roku wzrósł odsetek firm w Polsce **wiążących czynniki ESG z modelem biznesowym**

Globalne trendy

W raportowaniu polityki zrównoważonego rozwoju można zaobserwować trend rosnącej liczby przedsiębiorstw. Jeszcze dziesięć lat temu 64% próby N100 deklarowało sprawozdawczość niefinansową, w tym roku jest to już 79%. Rejon Azji i Pacyfiku przoduje w światowych rankingach, na czele z takimi krajami jak Japonia czy Singapur, gdzie sprawozdawczość wynosi rekordowe 100%.

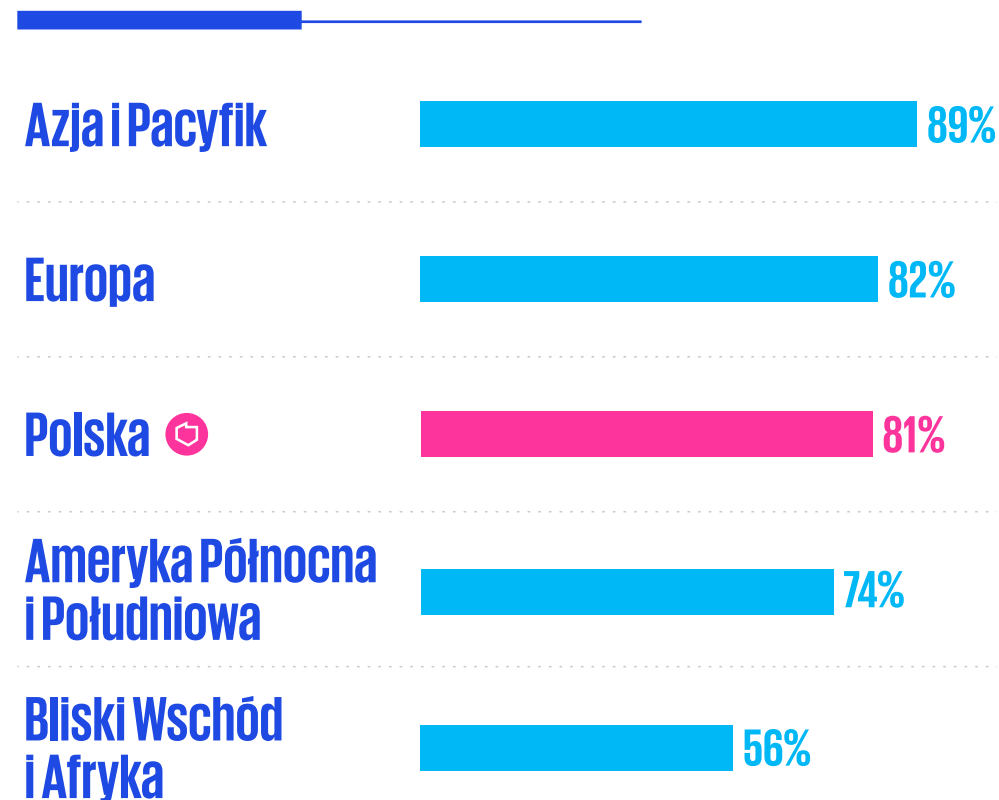
Zdecydowana większość badanych firm w Polsce raportuje przynajmniej podstawowe zagadnienia z obszaru ESG

81% analizowanych firm w Polsce raportuje przynajmniej podstawowe zagadnienia dotyczące zrównoważonego rozwoju. Ten odsetek jest bardzo zbliżony do średniej dla wszystkich badanych rynków, która wyniosła 79%. Jednocześnie warto podkreślić, że w porównaniu z wynikami badania sprzed dwóch lat, odsetek firm działających w Polsce raportujących swój postęp w obszarze ESG nie zmienił się.

W ciągu ostatnich pięciu lat o 7 p.p. wzrósł w Europie Wschodniej odsetek firm raportujących kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem (wzrost z 65% w 2017 roku do 72% w 2022 roku).

W krajach Europy Zachodniej ten odsetek wynosi obecnie 85%, zaś w Ameryce Północnej aż 97%. To oznacza, że Polska z odsetkiem 81% raportujących największych firm plasuje się wyżej niż średnia w Europie Wschodniej i nieco niżej niż średnia w Europie Zachodniej.

Odsetek firm raportujących zagadnienia dot. zrównoważonego rozwoju (2022)

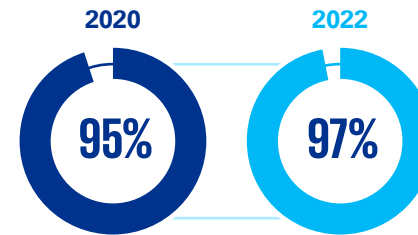

Baza 5 800 firm z grupy N100

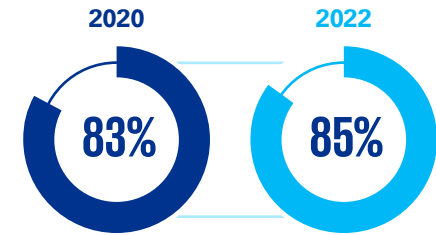
Odsetek firm raportujących zagadnienia dot. zrównoważonego rozwoju (2022)

Ameryka Północna

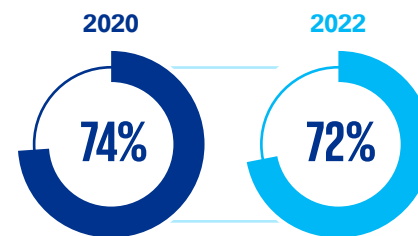
Baza 200 firm z grupy N100

Europa Zachodnia

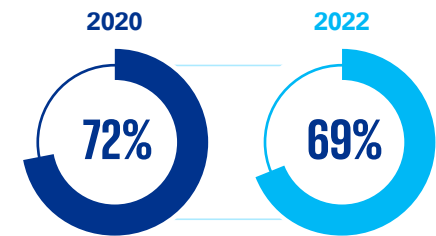
Baza 1 800 firm z grupy N100

Europa Wschodnia

Baza 600 firm z grupy N100

Ameryka Południowa

Baza 1 000 firm z grupy N100

Rośnie odsetek firm publikujących odrębny raport dedykowany ESG

Ponad połowa największych firm w Polsce (63%) przygotowuje osobny, dedykowany tematyce ESG/CSR/zrównoważonego rozwoju raport. Warto podkreślić, że w ciągu ostatnich dwóch lat odsetek ten wzrósł o 7 p.p., (z 56% w 2020 roku do 63% w 2022 roku). Wpływ na to może mieć wiele czynników, w tym rosnące wymagania inwestorów czy instytucji finansowych dotyczące raportowania ESG oraz odpowiedź firmy na ratingi związane z tym obszarem działalności.

Blisko jedna piąta badanych firm w Polsce uwzględnia kwestie ESG w swoim raporcie rocznym

Nowe standardy raportowania danych mówią o tym, iż dokument ten powinien korespondować z raportem finansowym i być publikowany jednocześnie. Na ten moment jednak robi to tylko 17% przedsiębiorstw w Polsce. Wskaźnik ten pokazuje, w jakim stopniu firmy są gotowe odpowiedzieć na wyzwania nowego standardu CSRD raportowania danych ESG w Unii Europejskiej oraz zaprezentowanych już ESRS-ów.

Warto zauważyć, że w Polsce tylko 9% badanych firm zaczęło integrować dane finansowe i niefinansowe, jednak nie są to zintegrowane raporty finansowe i ESG w rozumieniu regulatora. W tej kwestii firmy mają jeszcze dużo do nadrobienia. Podobna sytuacja jest w całej Europie – w krajach Europy Zachodniej raportowanie zintegrowane stosuje 14% badanych firm, a w krajach Europy Wschodniej – 15%. Polskie wyniki są bardzo blisko powyższych średnich. Model integrujący dane zarówno finansowe, jak i niefinansowe w jednym rocznym sprawozdaniu jest stosowany głównie w regionie Bliskiego Wschodu, Azji i Pacyfiku.

Odsetek firm stosujących raportowanie zintegrowane

Bliski Wschód

Azja i Pacyfik

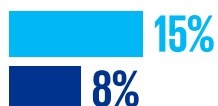
Ameryka Południowa

Europa Wschodnia

Afryka

Europa Zachodnia

Polska

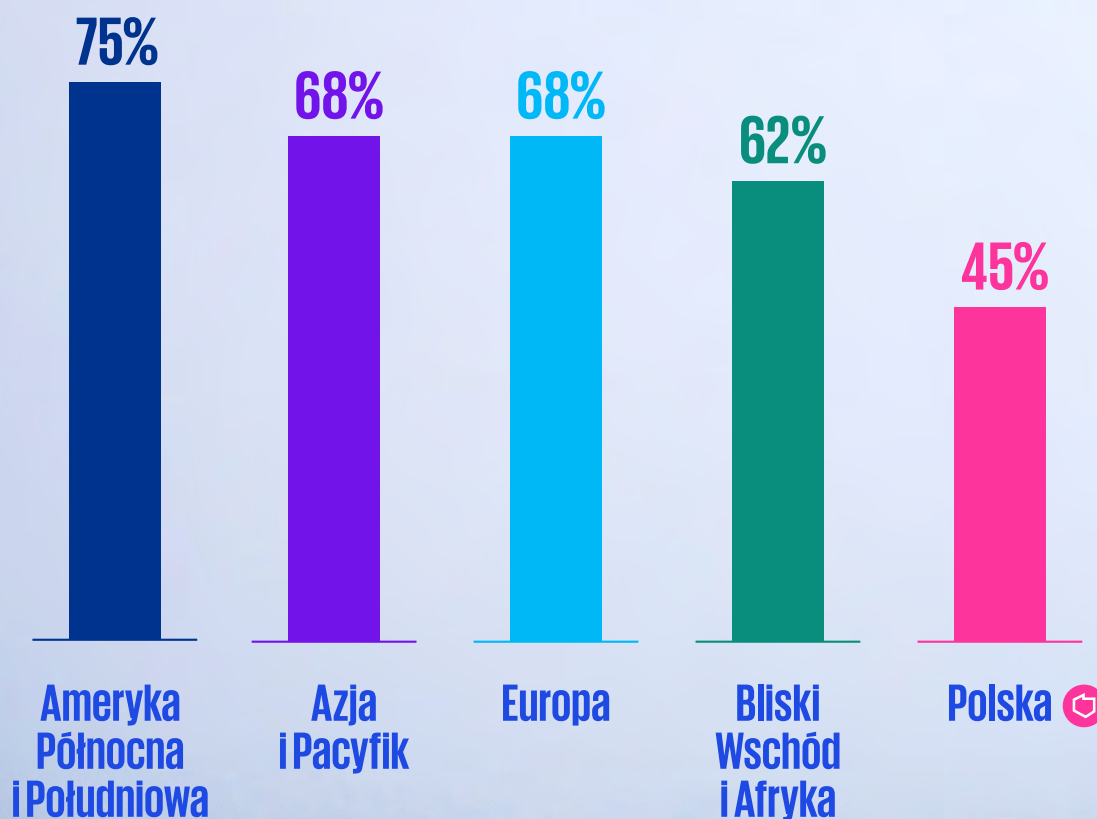
Ameryka Północna

■ 2022 ■ 2020

Baza 3 475 firm z grupy N100

Odsetek firm wykorzystujących wskaźniki raportowania GRI (2022)

Baza 4 581 firm z grupy N100

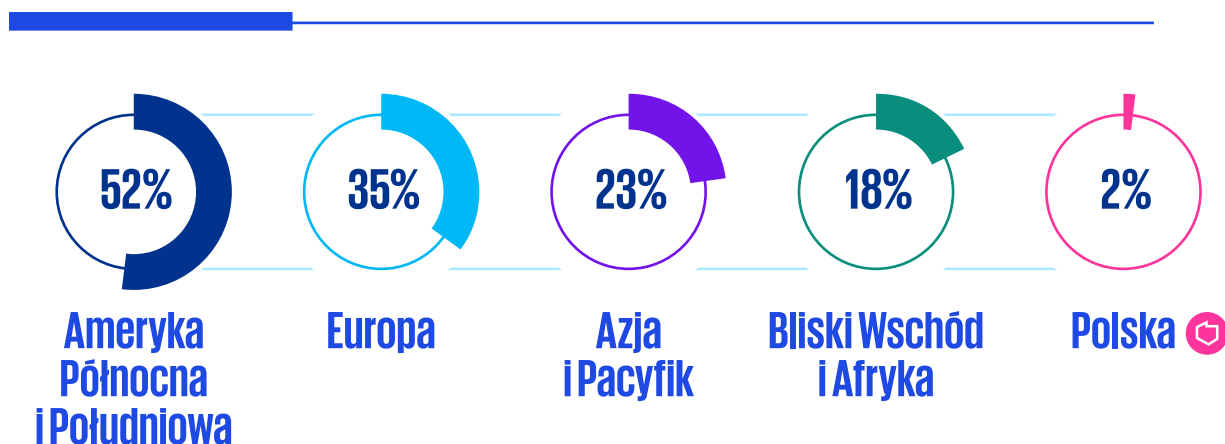
Standardy GRI są najpopularniejszym wzorcem raportowania w polskich firmach

W Polsce ogólnie przyjętym i podstawowym standardem raportowania jest zestaw standardów opracowany przez GRI. Niemal połowa badanych firm (45%) wskazuje go w swoich raportach i odsetek ten konsekwentnie rośnie. Jeszcze dwa lata temu zaledwie co dziesiąta firma wskazywała na taki sposób zawiadomiania. Wynikało to z faktu, że Ustawa o rachunkowości dawała firmom dowolność w stosowaniu ram raportowania, jak również możliwość ustalania własnej polityki. Powodowało to, że firmy często na początku drogi raportowej nie stosowały globalnych standardów, traktując je jako kolejny krok zaawansowania. Można się spodziewać, że wraz z wprowadzeniem CSRD ujednolicenie podejścia do raportowania stanie się faktem. Warto również zauważyć, że zestaw standardów GRI jest najczęściej stosowanym standardem na świecie – stosuje go 68% firm z grupy N100.

Inny standard, opracowany przez SASB jest najczęściej stosowany przez firmy związane z rynkiem amerykańskim (52%) i kanadyjskim. Zapoczątkowany został w 2011 roku głównie z myślą o inwestorach. Podczas gdy w Europie jedna trzecia badanych (35% przedsiębiorstw) potwierdza używanie tego standardu, w Polsce jego udział jest prawie niezauważalny (2%). Warto nadmienić, że nowy standard raportowania wprowadzony przez Unię Europejską (regulacja CSRD, standardy ESRS) będzie również, w większości kryteriów, spełniał wymagania rynku amerykańskiego.

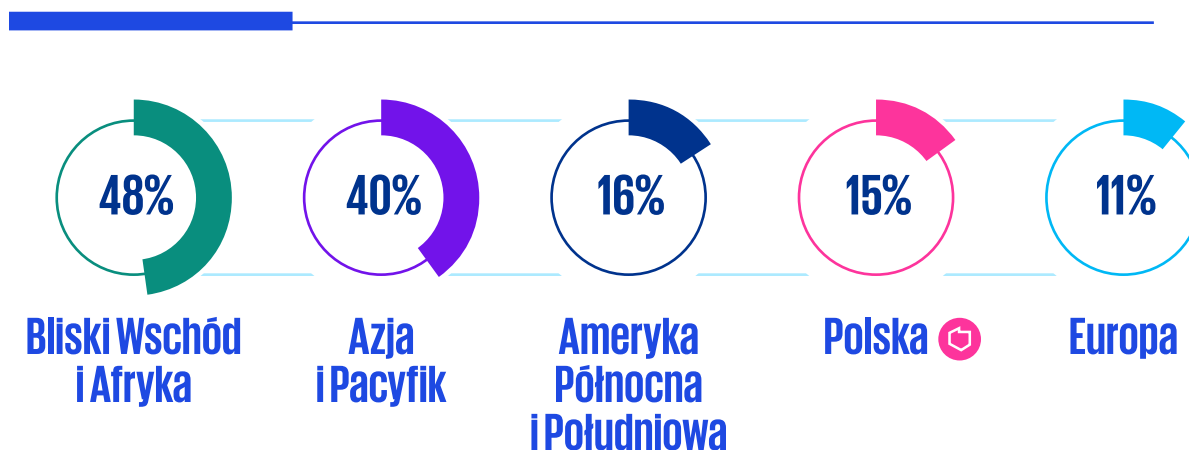
Kolejny model, wprowadzony przez Giełdę Papierów Wartościowych, pojawił się w Polsce w połowie 2021 roku i jest nadal dla wielu firm nowością (15% firm stosowało ten wskaźnik w 2022 roku). Stosunkowo niewiele z nich powołuje się na niego w raportowaniu ze względu na fakt, iż firmy objęte obowiązkiem raportowym zwykle wprowadziły już bardziej zaawansowane systemy jak GRI lub podtrzymują własną metodykę, której standard GPW ze względu na swoją prostotę nie podważa. Globalnie stosowanie wskaźników według wytycznych giełdowych jest zauważalne głównie na Bliskim Wschodzie i w Afryce.

Odsetek firm wykorzystujących wskaźniki raportowania SASB (2022)

Baza 4 581 firm z grupy N100

Odsetek firm wykorzystujących wskaźniki raportowania według wytycznych giełdowych (2022)

Baza 4 581 firm z grupy N100

Co dziesiąta badana firma potwierdza formalnie* dane publikowane w raporcie

Formalne potwierdzenie danych zawartych w raporcie jest w Polsce rzadkością. Tylko 12% firm zdecydowało się na tego typu działanie. Wynika to z faktu, że w Polsce potwierdzenie formalne nie jest obowiązkowe i firmy, które umieszczają je w swoich raportach, robią to przede wszystkim w celu uwiarygodnienia przedstawionych danych. Nowa regulacja CSRD, która już została zatwierdzona przez Unię Europejską, wprowadza obowiązek formalnego potwierdzenia raportowanych danych, który zacznie obowiązywać za dwa lata. Będzie to na pewno duża zmiana dla całego rynku oraz wyzwanie dla firm w zakresie ujednolicenia i wiarygodności informacji. Takie uwiarygodnienie w pewnym stopniu ograniczy raportowanie tematów mogących nosić znamiona „greenwashingu” czy „socialwashingu”.

**Potwierdzenie formalne raportowanie ESG*

“ W związku z wdrożeniem CSRD, obowiązkowej atestacji przez stronę trzecią będą podlegały również stanowiące element raportowania niefinansowego ujawnienia wynikające z Taksonomii UE, dotyczące stopnia działalności gospodarczej danego przedsiębiorstwa objętego zakresem Taksonomii oraz z nią zgodnego. Działalność zrównoważona środowiskowo w rozumieniu Taksonomii UE, to działalność, która wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z sześciu celów środowiskowych i jednocześnie nie wyrządza poważnych szkód dla żadnego z pozostałych celów środowiskowych, a ponadto jest prowadzona z zachowaniem minimalnych standardów społecznych. Przedsiębiorstwa niefinansowe będą opierać badanie zgodności swojej działalności z Taksonomią na bazie przychodów, wydatków operacyjnych oraz nakładów inwestycyjnych powiązanych z daną działalnością lub projektem, natomiast przedsiębiorstwa finansowane będą analizować stopień zgodności swoich portfeli instrumentów finansowych z kryteriami Taksonomii – według celu udzielonego finansowania lub według całościowego stopnia zgodności działalności danego kontrahenta z Taksonomią, na bazie ujawnień publikowanych w tym zakresie przez kontrahenta. ”

Anna Stachyrak

Menedżer, Dział Usług Doradczych dla Sektora Finansowego, KPMG w Polsce

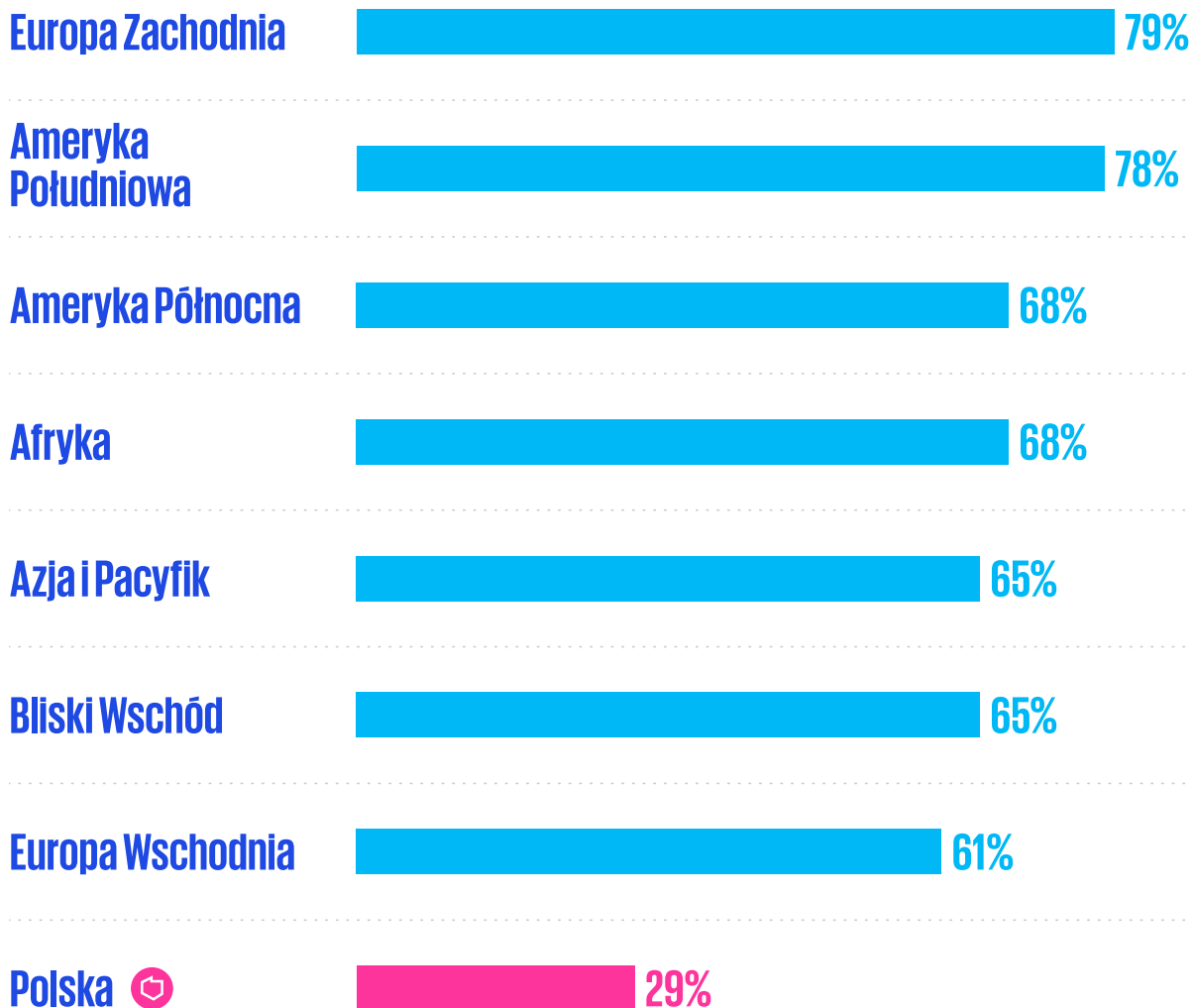
SDG

Organizacja Narodów Zjednoczonych stworzyła listę 17 głównych celów oraz związanych z nimi zadań adresujących globalne zmiany środowiskowe, które mają zostać osiągnięte do 2030 roku. Wśród liderów raportowania wspomnianych celów wymienia się głównie rejony Ameryki Północnej i Południowej (76%) oraz Europę 75% (Zachodnia – 79%, Wschodnia – 61%).

Celami które należą do najczęściej wymienianych są: godna praca i wzrost gospodarczy (72%), działania w dziedzinie klimatu (63%) oraz odpowiedzialna konsumpcja i produkcja (58%).

Odsetek firm odnoszących się w raportowaniu do wskaźników SDG (2022)

Baza 4 581 firm z grupy N100

29% badanych firm na świecie odnosi się w swoich raportach do Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ

Niespełna jedna trzecia badanych w Polsce firm łączy w raportach swoją politykę i działania ESG z Celami Zrównoważonego Rozwoju ONZ. To ponad dwukrotnie mniej niż wynosi średnia dla firm z grupy N100 (71% nawiązuje do Celów Zrównoważonego Rozwoju), czy średniej dla badanych krajów europejskich (75%).

Firmy poprzez pokazanie zarówno pozytywnego, jak i negatywnego wpływu na realizację SDG mogą zwiększyć swoją wiarygodność w oczach interesariuszy i pracowników. Zdecydowana większość przedsiębiorstw z grupy N100 raportuje wyłącznie pozytywny aspekt (61%), tylko jedna dziesiąta uwzględnia negatywny wpływ na Cele Zrównoważonego Rozwoju

W Polsce firmy nie raportują swojego pozytywnego i negatywnego wpływu w obszarze Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ. Tylko 6% badanych firm identyfikuje cele szczegółowe dostosowane do ich biznesu i branży.

Informowanie o negatywnym wpływie jest już wymagane rozporządzeniami np. SFDR dla rynku finansowego czy Taksonomii UE inwestycji zrównoważonych. Nie jest to jednak uwspólnione z analizą realizacji celów SDG. Badanie również pokazuje, że większość firm raportuje w odniesieniu do konkretnych SDG, a 10% w odniesieniu do wszystkich 17.

Odsetek firm na świecie raportujących SDG ze względu na charakter sprawozdania (2022)

Baza 4 581 firm z grupy N100

Co piąta badana firma wskazuje swoje cele redukcji emisji

22% badanych firm w Polsce (71% firm z grupy N100) wskazuje w raportach cele redukcji emisji gazów cieplarnianych. Niestety rzadkością jest wskazywanie celów, które mogą być osiągnięte w terminie krótszym niż do 2040 roku. Rzadko też można znaleźć raporty, w których ustalone są wskaźniki oraz stopień ich realizacji. Mierzenie emisji, zwłaszcza w pełnym zakresie od 1 do 3, jest w polskich firmach nowością, narazie jeszcze rzadko stosowaną.

Tylko jedna na dziesięć firm odnosi swoje cele redukcji emisji do globalnych, regionalnych czy narodowych celów redukcyjnych

Ambicje klimatyczne firm w Polsce są opisane zazwyczaj bardzo odległymi celami, najczęściej bez konkretnej polityki i wskaźników realizacji celów śródkresowych. W przypadku spółek córek korporacji transnarodowych wskazywane są cele globalne, co wynika z zobowiązań przyjętych przez centrale. Powyższa postawa polskich firm może wynikać z faktu, że jako kraj również mamy podejście mało ambitne, z pewnością nie pionierskie. Kwestia redukcji emisji nie ma odgórnie nadanej odpowiedniej wagi.

O ile w przypadku badanych firm w Polsce tylko 11% odnosi swoje cele do globalnych, regionalnych czy też narodowych celów redukcyjnych, o tyle w przypadku firm z grupy N100 odsetek ten wynosi aż 73%.

“ W obszarze podejścia do redukcji emisji gazów cieplarnianych i wyznaczania oraz realizowania celów klimatycznych firmy w Polsce są zdecydowanie na początku drogi. Nasze badanie pokazuje, że zarówno w zakresie wskazywania swoich celów redukcyjnych jak i sposobów ich realizacji czy odnoszenia ich do globalnych, regionalnych czy narodowych celów jest bardzo dużo do zrobienia. Możliwe, że zaostrenie krajowych regulacji dotyczących emisji wymusiłoby zmianę w podejściu do tej kwestii. Ryzyka wynikające z groźących kar mają istotny wpływ na wycenę spółek w transakcjach. Również zagrożenia blokowania takich transakcji z powodów formalnych czy prawnych mają przełożenie na wyceny firm, a w konsekwencji na modyfikację podejścia do kwestii emisji. ”

Łukasz Kolano

Starszy Menedżer, Dział Doradztwa Biznesowego/ESG, KPMG w Polsce

Blisko jedna piąta firm wskazuje sposoby na redukcję emisji

18% badanych firm w Polsce wskazuje w swoich raportach, w jaki sposób zamierza zredukować emisje. Te sposoby dotyczą głównie zakresu 1, czyli ograniczenia zużycia własnego energii i zakupu energii z OZE. Bez konkretnych celów wskaźnikowych trudno jest jednak ocenić adekwatność podejmowanych działań. Jednocześnie firmy w swoich raportach czasami powołują się na wdrażanie polityki mniej pożądanej – np. zamiast redukcji emisji w zakresie 3, zakup tzw. *carbon offset* czyli równoważenie emisji dwutlenku węgla.

Badanie KPMG pokazało, że polskie firmy bardzo rzadko odwołują się do celów redukcji emisji zdefiniowanych przez SBTi (Science Based Targets initiative). Takie odniesienie zastosowało zaledwie 5% firm i były to takie organizacje, które posiadały najbardziej zaawansowaną politykę klimatyczną oraz wsparcie centrali. Zdecydowanie jest to praktyka powszechniejsza na rynkach bardziej dojrzałych, na których firmy mają już większe doświadczenie w liczeniu emisji w całym łańcuchu wartości.

Jednocześnie warto podkreślić, że z już bardzo ograniczonej liczby firm weryfikującej naukowo cele redukcyjne, potwierdzony cel *net-zero* byłyby w stanie zadeklarować tylko dwie badane w Polsce firmy (2% badanych).

ESG

Raportowanie ESG to końcowy etap długiego procesu, w którym firma podsumowuje swoje działania w obszarze zrównoważonego rozwoju w danym okresie, wskazuje swoje osiągnięcia, pokazuje wyniki i wyznacza mierzalne cele na przyszłość. Żeby jednak dobrze raportować, należy dużo wcześniej przeprowadzić diagnozę ESG, sprawdzić, w jakich obszarach występują luki, zidentyfikować istotne tematy, zanalizować swój wpływ środowiskowy i społeczny. Tych kroków jest wiele, jednak im gruntowniejsze przygotowania i szersze analizy, tym trafniejsze wnioski i finalnie bardziej kompletny raport, który jest coraz istotniejszym źródłem informacji o firmie, choćby dla inwestorów czy instytucji finansowych.

Niniejsze badanie pokazuje, na jakim etapie doskonalenia raportowania są firmy w Polsce, w których obszarach znajdują się w średniej globalnej czy choćby europejskiej, a w których mają jeszcze wiele do nadrobienia.

Warto zwrócić uwagę na jeden z wyników, który wiele mówi o tym, w jaki sposób nadal w firmach traktowany jest obszar ESG: niespełna połowa badanych firm w Polsce identyfikuje i raportuje czynniki ESG, które w istotny sposób wpływają

na wartość i model biznesowy firmy. Odsetek ten pokazuje, że polskie firmy nadal w dużej części traktują informacje dotyczące wskaźników klimatyczno-środowiskowych, zarządczych i społeczno-pracowniczych jako komunikację CSR, która nie ma powiązania z materialnością finansową firmy. Jest to o tyle istotny wskaźnik, że pokazuje interesariuszom powiązanie wiedzy nt. finansowego wpływu ryzyk ESG z modelem biznesowym i strategią firmy. Zintegrowanie ESG ze strategią biznesową jest kluczowe, a uporządkowane i holistyczne włączenie czynników pozafinansowych w procesy operacyjne absolutnie konieczne. ESG to nie incydentalne inicjatywy, a długookresowe działania, które mają bezpośredni wpływ na wartość firmy w kolejnych latach. Od tego warto wyjść myśląc o ESG. ”

Przemysław Oczyp

Partner Associate, Dział Doradztwa
Biznesowego/ESG, KPMG w Polsce

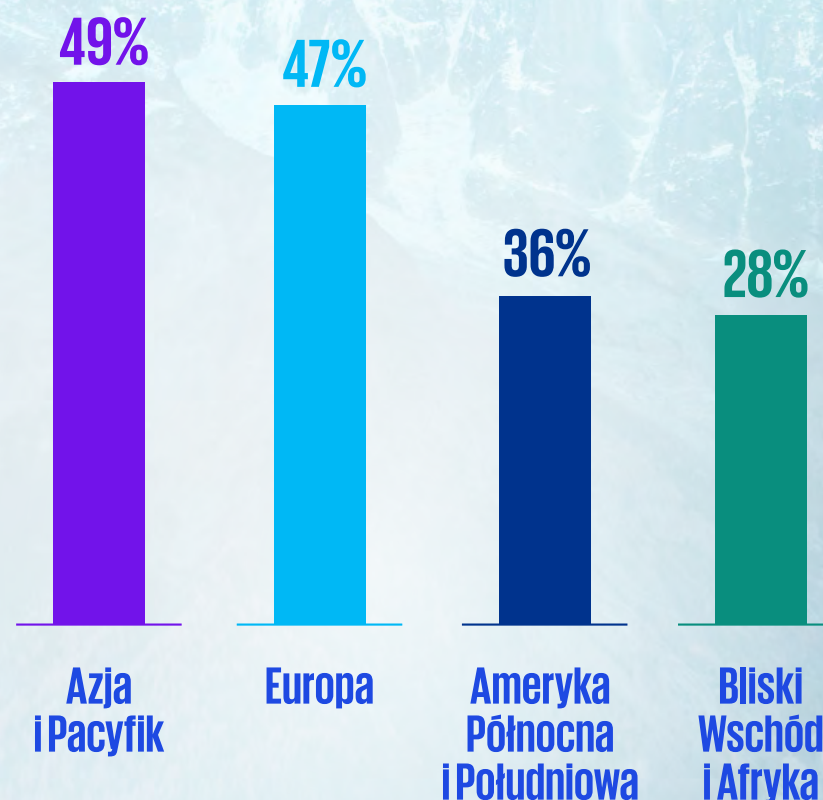
Działania firm prowadzone w obszarach troski o środowisko, społeczeństwo oraz ład korporacyjny, są coraz częściej punktem wyjściowym przy sporządzaniu raportów zrównoważonego rozwoju. Wielka Brytania przyduje w adresowaniu wszystkich trzech obszarów (ponad 90%).

Rośnie odsetek firm identyfikujących istotne zagadnienia ESG

Niemal połowa (44%) badanych firm w Polsce identyfikuje i raportuje tematy istotne dla ich działalności. To bardzo ważny obszar niniejszego badania. Identyfikowanie tematów istotnych pokazuje, na ile obszar ESG w danej firmie jest powiązany z jej modelem biznesowym i rzeczywistym wpływem. Wprawdzie odsetek firm wskazujących tematy istotne jest z roku na rok wyższy, to jednak polskie firmy nadal w sporej części traktują informacje niefinansowe jako komunikację CSR, która nie jest powiązana z materialnością finansową firmy.

W ostatnich latach element (*S social*) przybiera na znaczeniu. Zawiera on takie obszary jak zaangażowanie społeczne czy kwestie bezpieczeństwa i pracy. Prawie połowa (47%) europejskich przedsiębiorstw uznaje, że czynnik społeczny może stanowić ryzyko dla ich przedsiębiorstw, jednak jego raportowanie często przyjmuje formę opisową, a nie przedstawia danych ilościowych.

Raportowanie ryzyka S-social według regionu (2022)

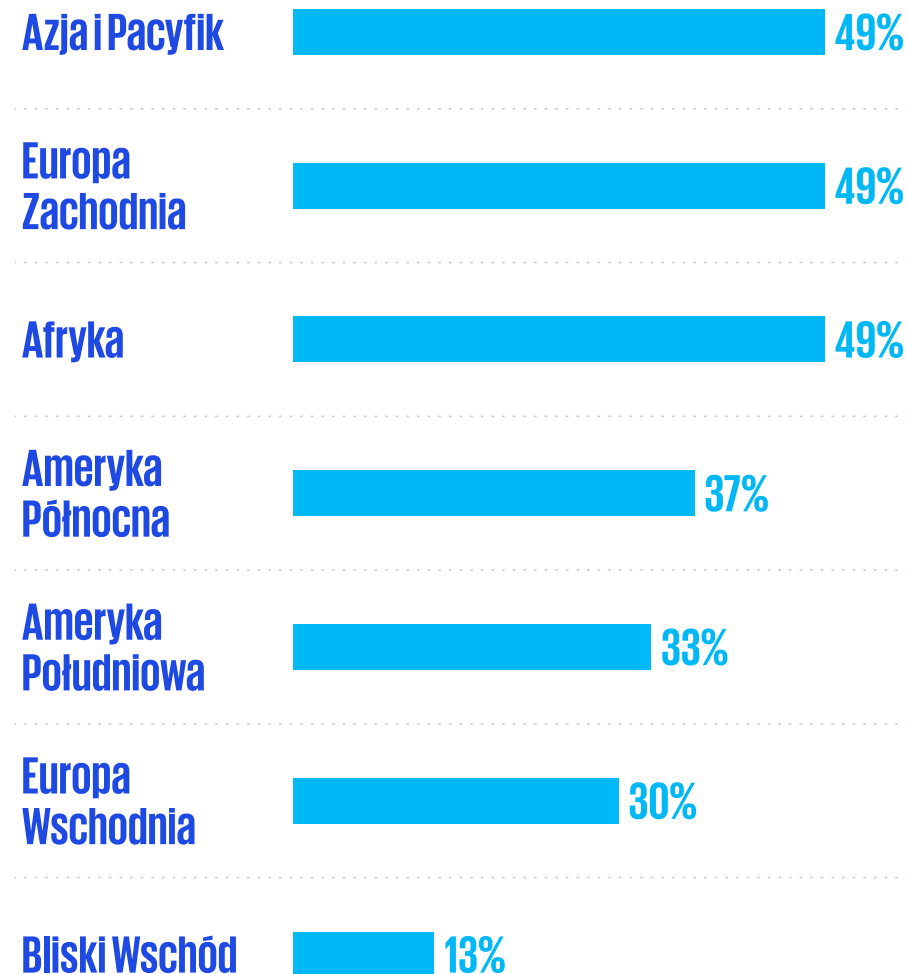

Baza 5 800 firm z grupy N100

Co do elementu ryzyka ładu korporacyjnego zazwyczaj zgłoszenia dotyczą czynników mogących mieć wpływ na *compliance* lub integralność biznesu m.in. korupcji, nieuczciwej konkurencji, przejrzystości podatkowej czy lobbingu. Tylko 41% firm z globalnej grupy N100, z tego 45% w Europie, dostrzega i raportuje zagrożenia związane z obszarem ładu korporacyjnego. Wynik ten jest zaskakująco niski biorąc pod uwagę globalne naświetlanie pewnych niepożądanych zachowań i rosnącą świadomość.

Raportowanie ryzyka G-governance według regionu (2022)

Baza 5 800 firm z grupy N100

Tylko 15% firm w Polsce wskazuje osobę w zarządzie odpowiedzialną za zrównoważony rozwój

Trend promowany w ostatnich latach przez Komisję Europejską oraz twórców globalnych standardów dotyczący zrównoważonego rozwoju, zobowiązuje zarządy do wskazania imiennie osoby odpowiedzialnej za ww. cele. Mimo to, w Polsce tylko 15% firm stosuje się do tych zaleceń. Warto zauważyć, że średnia globalna w tym zakresie jest ponad dwukrotnie wyższa dla firm z grupy N100 (34%). Jednocześnie tylko w 4% badanych firm w Polsce potwierdza, że kwestie zrównoważonego rozwoju zostały uwzględnione w obszarze wynagrodzeń w firmie, zarówno na poziomie zarządu, jak i zespołu kierowniczego. Jakkolwiek w rekomendacjach i dokumentach wskazujących dobre praktyki zarządzania ryzykiem ESG i zrównoważonego rozwoju czytelnie wskazane jest powiązanie realizacji wyznaczonych w tych obszarach KPI z wynagrodzeniem, narzędzie to jest wykorzystywane w Polsce w marginalnym stopniu. Wiąże się to głównie z niedopasowaniem istotnych biznesowo wskaźników ESG do obecnej strategii ESG/CSR, co nie jest postrzegane jako mające znaczący wpływ na wartość firmy.

“ Jednym z pierwszych kroków wskazujących na rzetelne podejście firmy do obszaru ESG jest wskazanie odpowiedzialności za ten obszar na najwyższym szczeblu kierownictwa. ESG dotyczy w zasadzie wszystkich albo zdecydowanej większości działów w firmie, począwszy od działu HR, poprzez dział zakupów aż po obszar BHP. Coraz wyższe wymagania względem firm, wprowadzane np. przez CSRD, nakładają obowiązek przydzielenia odpowiedzialności, gdyż zwiększa ona istotnie szanse na efektywną realizację działań według przyjętej strategii. Zgodnie z wynikami naszego badania, polskie firmy mają na tym polu jeszcze dużo do zrobienia. Tak niskie wyniki dotyczący wskazania odpowiedzialności świadczą o tym, że obszarowi ESG nie jest nadawane w Polsce jeszcze tak duże znaczenie jak w największych firmach globalnych. Na pewno warto to jak najszybciej nadrobić. Duże firmy globalne już wiedzą, że jest to ważne. ”

Łukasz Kolano

Starszy Menedżer, Dział Doradztwa Biznesowego/ESG, KPMG w Polsce

Ryzyko klimatyczne i różnorodność biologiczna

Liczba firm wdrażających rekomendacje TCFD podwoiła się w globalnej próbie N100 do 34%.

Obecnie przedsiębiorstwa stoją przed wieloma wyzwaniami dostosowania się do wymogów w zakresie zarządzania ryzykiem klimatycznym. Światowe Forum Ekonomiczne szacuje że ok. 44 tryliony USD generowanej wartości ekonomicznej jest częściowo lub bardzo zależne od elementów klimatycznych.

TCFD (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures), ustanowiona w 2015 roku, jest odpowiedzią Rady Stabilności Finansowej na zagrożenie związane ze zmianą klimatu i wpływu jaki to ma na stabilność światowego systemu finansowego. Inicjatywa wspiera innowacyjne podejście i zachęca do przyjęcia odpowiedniej proaktywnej postawy wobec zmieniających się zagrożeń związanych z klimatem.

“ **Celem Wytycznych TCFD jest poprawa sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie ryzyk klimatycznych oraz umożliwienie interesariuszom z sektora finansowego – inwestorom, pożyczkodawcom i ubezpieczycielom – właściwego uwzględnienia ryzyk klimatycznych w swoich decyzjach inwestycyjnych. Wytyczne są stosowane na zasadzie dobrowolności i opierają się na czterech filarach ujawniania informacji o ryzyku zmiany klimatu: ład korporacyjny, strategia, zarządzanie ryzykiem oraz mierniki i cele. Zakres proponowanych przez CSRD wymogów ujawnieniowych dotyczących zrównoważonego rozwoju koncepcyjnie zawiera się w rekomendacjach TCFD, w szczególności w odniesieniu do modelu biznesowego, analizy ryzyka i szans czy ujawnień ładu korporacyjnego w zakresie zarządzania zrównoważonym rozwojem. ”**

Tomasz Kołodziejczyk

Starszy Menedżer, Dział Usług Doradczych dla Sektora Finansowego, KPMG w Polsce

Na świecie w sektorach takich jak motoryzacja, górnictwo czy TMT, ujawnianie celów klimatycznych jest na wysokim poziomie i sięga 80%; w sektorze usług finansowych czy opiece zdrowotnej pozostaje jeszcze miejsce na poprawę. Jednakże większość badanych przedsiębiorstw dostrzega konieczność osiągnięcia zaplanowanych celów klimatycznych na płaszczyźnie zarówno regionalnej, jak i globalnej.

Obok zagrożeń związanych z ryzykiem klimatycznym, zagrożenie utraty różnorodności biologicznej jest dostrzegane przez ponad połowę badanych firm w kontekście negatywnego wpływu na ich przedsiębiorstwo.

KPMG po raz pierwszy analizowało ten aspekt w globalnym badaniu dwa lata temu. W ciągu tego czasu, świadomość firm w niektórych rejonach świata wzrosła przynajmniej o 50%.

Niemal co trzecia badana firma w Polsce wskazuje utratę różnorodności biologicznej jako ryzyko biznesowe

Wpływ na ekosystemy to zupełnie nowa dla polskich firm kategoria ryzyka klimatycznego. Firmom początkującym w raportowaniu trudno jest określić rzeczywisty wpływ i adekwatność swoich polityk w tym obszarze. Niemniej jednak znacząca liczba polskich przedsiębiorstw (30%) odwołuje się do identyfikowania i ograniczania wpływu na otaczające je środowisko przyrodnicze. To wynik bardzo bliski średniej europejskiej.

W raportowaniu dotyczącym utraty różnorodności biologicznej przoduje Ameryka Południowa. Jest to rejon najbardziej zróżnicowany na świecie pod względem ekosystemów. Również w tym rejonie odnotowywane są największe straty wywołane przez przemysł wydobywczy, użytkowanie ziemi czy wylesianie. W Europie z 22% w 2020 roku do 39% w 2022 roku wzrósł odsetek firm deklarujących utratę różnorodności biologicznej w swoich sprawozdaniach. Trend ten powinien się utrzymać w kolejnych latach.

Odsetek firm raportujących utratę różnorodności biologicznej

Ameryka Południowa

Ameryka Północna

Europa

Bliski Wschód i Afryka

Azja i Pacyfik

■ 2022 ■ 2020

Baza 4 581 firm z grupy N100

Metodyka

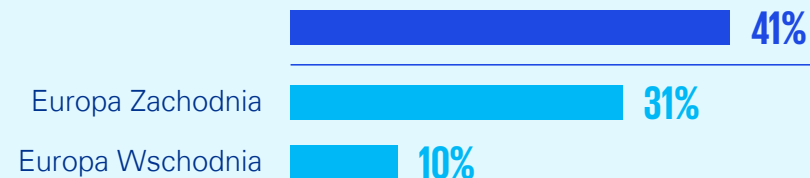
W badaniu wzięło udział 5 800 firm z całego świata, określanych jako próba N100. W każdym z wybranych 58 krajów, terytoriów i jurysdykcji badaniu podlegało po 100 największych przedsiębiorstw na danym rynku. Zostały one wyodrębnione pod względem przychodu na podstawie uznanego źródła krajowego lub gdy nie było ono dostępne, to na podstawie kapitalizacji rynkowej lub podobnej miary. Badaniem zostały objęte firmy o różnej strukturze własnościowej (tj. państwowe, publiczne, prywatne oraz rodzinne).

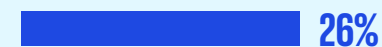
[Link do globalnego raportu](#)

Próba badawcza N100 – podział regionalny

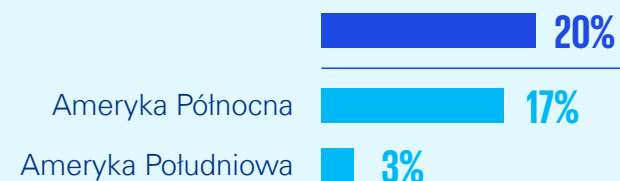
Europa

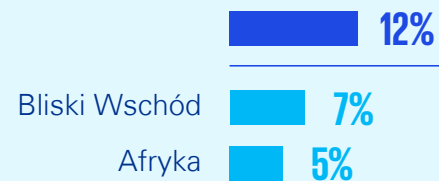
Azja i Pacyfik

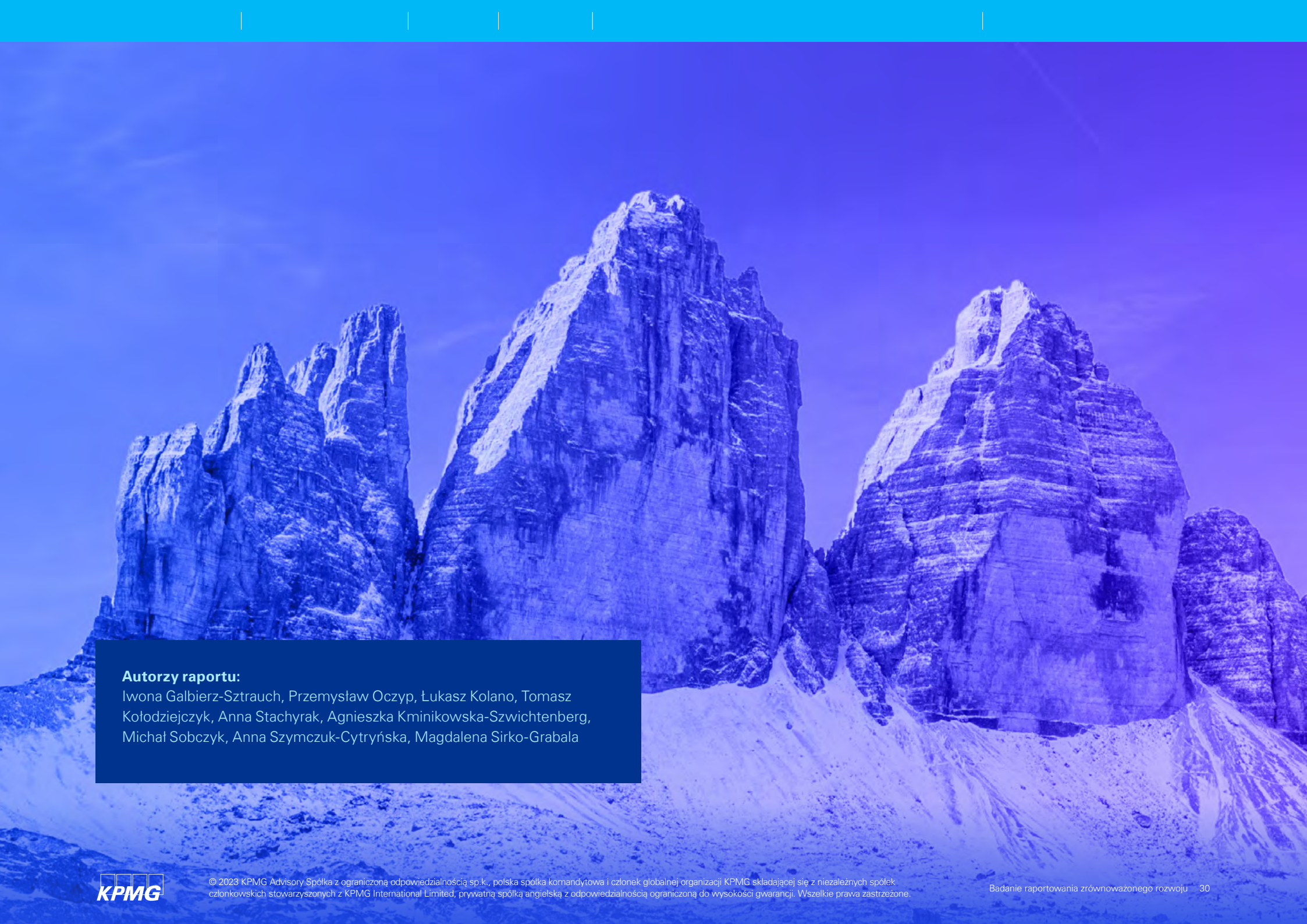

Ameryka Północna i Południowa

Bliski Wschód i Afryka

Autorzy raportu:

Iwona Galbierz-Sztrauch, Przemysław Oczyp, Łukasz Kolano, Tomasz Kołodziejczyk, Anna Stachyrak, Agnieszka Kminikowska-Szwichtenberg, Michał Sobczyk, Anna Szymczuk-Cytryńska, Magdalena Sirko-Grabala

Kontakt

Iwona Galbierz-Sztrauch

Partner, Lider Usług Doradczych
dla Sektora Finansowego,
Lider ESG

KPMG w Polsce

E: igalbierz@kpmg.pl

Przemysław Oczyp

Partner Associate,
Dział Doradztwa
Biznesowego/ESG

KPMG w Polsce

E: poczyp@kpmg.pl

© 2023 KPMG Advisory Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., polska spółka komandytowa i członek globalnej organizacji KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Limited, prywatną spółką angielską z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Nazwa i logo KPMG są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie odnoszą się do sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie i gospodarce prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami.

Poglądy i opinie wyrażone w powyższym tekście prezentują zapatrywania autorów i mogą nie być zbieżne z poglądami i opiniami KPMG Sp. z o.o.

kpmg.pl